



## Nieuwsbrief

# Hospice Dôme Amersfoort

Een koepel van zorg voor mensen in de laatste levensfase



## Voorwoord

De renovatie en restyling van ons gebouw ligt alweer bijna een jaar achter ons en nog steeds genieten we elke dag van de prettige en sfeervolle omgeving waarin we de zorg aan onze gasten mogen verlenen. Als slotstuk gaat eind juli onze vernieuwde website live met nieuwe foto's en filmpjes en een uitstraling die passend is bij onze nieuwe "look".

Bij deze nieuwsbrief is het beknopte jaarverslag van 2022 toegevoegd. Hierin kunt u lezen dat we met trots en tevredenheid terug kijken op het voor ons hectische vorige jaar. Ondanks de renovatie en restyling en het tijdelijke verblijf elders van onze gasten, is het ons gelukt de kwaliteit van onze zorg te handhaven en is de tevredenheid over de geleverde zorg groot. Het stemt ons dankbaar.

In deze nieuwsbrief besteden we ondermeer aandacht aan de herijking van de zorgvisie. De afgelopen periode zijn we binnen hospice Dôme met elkaar het gesprek aangegaan over de zorgvisie en in het bijzonder over de beslissingen rondom het levenseinde.

Een gevoelig en complex onderwerp waarbij we ons realiseren dat we nooit tegemoet kunnen komen aan ieders zienswijze. Ik hoop in de tekst u

zoveel als mogelijk duidelijkheid te geven over het proces wat we met elkaar hebben gelopen en de wijze waarop we de aanpassingen vorm willen geven.

Verder ontvingen we ook dit eerste half jaar van 2023 weer een aanzienlijk bedrag aan giften en legaten. Onze hartelijke dank aan alle donateurs en aan allen die Hospice Dôme een warm hart toedragen en zich persoonlijk betrokken voelen.

We zijn dankbaar voor deze bijdragen die altijd ten goede komen aan de zorg voor onze gasten of bijdragen aan de kwaliteit van de periode die zij doorbrennen in Hospice Dôme.

Ik wens u veel leesplezier!

Met vriendelijke groet,  
**Wendelien van Oostrom**,  
directeur-bestuurder





## Wat doet Vrienden met uw gift?

In het voorjaar van 2022 is hard gewerkt aan de renovatie van ons hospice. Tot op de dag van vandaag zijn wij blij met de nieuwe inrichting. Dat horen we ook terug van onze gasten. En daar doen we het voor. We hadden dit niet kunnen doen zonder uw bijdrage!

Maar er is meer. Kenmerkend voor ons hospice is dat wij tot het uiterste gaan voor onze gasten om hun verblijf bij ons zo comfortabel mogelijk te laten verlopen en daarbij ook graag aan alle wensen voldoen. Tot op heden kunnen we een deel daarvan nog bekostigen vanuit de vergoedingen van zorgverzekeraars. Mogelijk dat dat in de toekomst minder wordt. Immers, de vergoeding van zorg staat overal onder druk.

Gelukkig kunnen wij dan terugvallen op de Stichting Vrienden en hopen we niet te hoeven inleveren op de zorg en begeleiding die door onze gasten zo wordt gewaardeerd.

In eerdere nieuwsbrieven hebben wij een toelichting gegeven op het doel en beleid van de Stichting Vrienden van het hospice. Die kunt u nu ook op onze website terugvinden. Hier vindt u ook het jaarverslag 2022 waarin de verantwoording over het jaar 2022 is opgenomen.

[www.hospicedome.nl/hospice-dome/publicaties/](http://www.hospicedome.nl/hospice-dome/publicaties/)

Kortom, uw gift wordt goed besteed! Dank daarvoor!

**Bas den Heijer**, penningmeester Stichting Vrienden van Dôme

## Speculaasactie

We zijn er vroeg bij: in het najaar is er, zoals gebruikelijk, **de speculaasactie**. Meer informatie volgt via een mail in september.

Bakker Van der Meer zal weer zorgen voor de (veel te) lekkere speculaas. De zomer moet nog beginnen, maar zo kunnen we ons alvast verheugen op een smakelijke herfst.

**Bas den Heijer**, penningmeester Stichting Vrienden van Dôme



## Even voorstellen

Ik ben Annemieke Delhaas en ben vanaf de start van het Hospice in 2004 werkzaam als verpleegkundige. In de loop van de jaren ben ik mijzelf steeds meer gaan specialiseren in de palliatieve zorg en heb ik mijn kennis op dit gebied vergroot.

Inmiddels ben ik leidinggevende van een zeer professioneel team van zorgverleners. Ik ben daar enorm trots op en nog altijd dankbaar voor de mogelijkheid die ik kreeg me in deze zorg verder te ontwikkelen.

Als teamleider zorg ben ik verantwoordelijk voor het team zorg: verpleegkundigen, zorgkundigen, artsen, muziektherapeut, maatschappelijk werker en geestelijk verzorger. Daarnaast voor het hele zorgproces, de planning van de zorg en het optimaliseren van de kwaliteit en de continuïteit van de zorg. Ik werk daarin nauw samen met transferverpleegkundigen in de ziekenhuizen, huisartsen en wijkteams.

Omdat ik van mening ben dat ieder mens recht heeft op de beste zorg, zeker in de laatste levensfase, is het voor mij heel belangrijk om de kennis, die wij in het hospice hebben, te delen. Ik geef daarom regelmatig scholingen zowel in- als extern aan verpleegkundigen en verzorgenden. Ook ben ik zo'n 6 jaar consulente van een consultatieteam dat telefonisch adviezen geeft aan (huis)artsen over palliatieve zorg.

In de zorgvisie van het hospice staat dat ieder leven van het begin tot het einde met respect behandeld dient te worden, omdat het uniek is en een gave van God. Dat is en blijft mijn belangrijkste motivatie om dit mooie werk te doen.

**Annemieke Delhaas**  
Teamleider Zorg



## Leestip

Het nieuwe boek van longarts Sander de Hosson, dat hij samen met journalist Els Quaegebeur schreef, gaat over palliatieve zorg en is getiteld "**Leven toevoegen aan dagen**".

Door de longarts worden we meegenomen in het verloop van een stervenproces: van het slechtnieuwsgesprek tot de laatste adem en rouw.

**Sander de Hosson** vertelt openhartig hoe dit proces verloopt met aansprekende en ontroerende patiëntverhalen.



Als u naar aanleiding van deze informatie nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met **Wendelien van Oostrom**, directeur-bestuurder. Telefoon: 033-4601960.

# Zorgvisie Hospice Dôme

Volgend aan de maatschappelijke ontwikkelingen van de afgelopen jaren, vonden wij het als managementteam een goed moment om met elkaar het gesprek aan te gaan over de bestaande zorgvisie.

Ons uitgangspunt dat niets teveel is in onze (palliatieve) zorg voor de gasten en hun naasten, ongeacht welke complexiteit, achtergrond en geloofsovertuiging, stond daarbij vast.

Met name de omschrijving van de christelijke identiteit in relatie tot het handelen binnen Hospice Dôme bij het vasthouden van de eigen regie over het sterven, is een gevoelig onderwerp in de zorgvisie. Het stoppen met eten en drinken of een aanhoudende euthanasiewens van gasten zijn hierbij complexe thema's.

Onder leiding van een klinisch ethicus zijn we met alle medewerkers hierover in gesprek gegaan. We vonden het belangrijk dat iedereen de gelegenheid kreeg zijn/haar zienswijze hierover te delen en met elkaar in gesprek te gaan. De discussies in de gespreksgroepen spitsten zich uiteindelijk toe op het wel/niet verlenen van euthanasie binnen het hospice.

Het spreekt daarbij voor zich dat het hospice zich niet mengt in de besluitvorming over de euthanasie zelf: dit is immers een zaak tussen de patiënt en arts en vindt plaats conform de Wet Toetsing Levensbeëindiging.

Op basis van de bijeenkomsten met de klinisch ethicus is geconstateerd dat er binnen Hospice Dôme, met betrekking tot het onderwerp euthanasie in het hospice, draagvlak is voor een kleine verschuiving in de visie van "nee" naar "nee, tenzij". Daarbij ligt wat ons betreft nog steeds een nadruk op de "nee".

De tekst van de zorgvisie is licht aangepast, maar tegelijkertijd zo algemeen mogelijk gehouden. In grote lijnen blijft de zorgvisie gehandhaafd, het "nee" blijft immers het uitgangspunt.

Voor de aanvulling "tenzij" is een procesbeschrijving gemaakt. Deze beschrijft dat alleen bij bijzondere omstandigheden die ontstaan ná opname in het hospice, een eventuele uitvoering van euthanasie in het hospice in overweging zal worden genomen. De bijzondere omstandigheden van de gast zijn altijd persoonsgebonden en daarom niet in algemene richtlijnen te vatten.

Het verzoek tot euthanasie binnen Hospice Dôme zal eerst worden getoetst middels een interdisciplinair overleg. In dit overleg formuleren de arts en de teamleider zorg (eventueel aangevuld met meerdere disciplines) een advies over het laten plaats vinden van de euthanasie binnen het hospice, op basis waarvan de directeur-bestuurder het formele besluit neemt.

Het eventueel uitvoeren van euthanasie is een ingrijpende gebeurtenis die impact heeft op ons hele team. Persoonlijke overtuigingen van medewerkers respecteren wij daarbij. Er is daarom geen enkele verplichting mee te werken aan de uitvoering van de euthanasie of het aanwezig zijn op de werkplek.

Van de medewerkers hebben we teruggekregen dat, mede door de bijeenkomsten en de vele gesprekken in de afgelopen maanden, het proces als gezamenlijk en zorgvuldig is ervaren.

We hopen van harte dat de zorgvuldigheid van het proces bijdraagt aan uw begrip voor deze aanpassing.

Hieronder kunt u de aangepaste zorgvisie lezen.

# De essentie van Dôme

Hospice Dôme biedt 24 uur per dag deskundige, palliatieve terminale zorg aan mensen in de laatste levensfase. Ook aan de naasten bieden wij in deze fase passende ondersteuning en begeleiding. Hospice Dôme beschikt over het kwaliteitskeurmerk Prezo Hospicezorg.

Kenmerkend voor onze zorg is de combinatie van persoonlijke, liefdevolle aandacht en professionele zorg en begeleiding. Betrokken medewerkers en deskundige vrijwilligers zorgen in gezamenlijkheid voor een optimaal verblijf van gast en naasten. Dit vindt plaats in een gastvrije, huiselijke omgeving in een rustige, informele sfeer.

De zorg wordt aangeboden vanuit een algemeen christelijke levensovertuiging met als uitgangspunt dat ieder leven van het begin tot het einde ertoe doet. Hierbij gaan we uit van het gegeven dat ieder mens uniek is. Dit vraagt om een passende, persoonlijke benadering, zowel in leven als in sterven. De zorg neemt niet de

oorzaak van de ziekte weg maar is gericht op het behandelen van symptomen.

De wensen, waarden en behoeften van de gast zijn de basis van onze zorgverlening: privacy en aandacht voor eigenheid staan centraal.

Uitgangspunt is dat iedere gast zich veilig kan voelen en naar eigen inzicht en op eigen wijze de laatste levensfase kan doormaken. Beslissingen rondom het levenseinde vormen daarbij onderdeel van de begeleiding aan de gasten en hun naasten.

Van de gasten en medewerkers vragen wij onze christelijke grondslag te respecteren, zij hoeven deze niet te delen. Iedereen is welkom ongeacht achtergrond en geloofsovertuiging.

Hospice Dôme heeft ruimte voor zeven gasten met de mogelijkheid voor spoed- crisis- en respitopnames. Daarnaast wordt aan thuis verblijvende terminale patiënten de mogelijkheid van advies en ondersteuning aangeboden.





# Nazorg

Palliatieve zorg is meer dan zorg in de stervensfase. De palliatieve fase begint als genezing niet (meer) mogelijk is of als het levenseinde door kwetsbaarheid in zicht komt. Maar ook de zorg voor de naasten na het overlijden, de zogenaamde nazorg, valt onder palliatieve zorg.

Nazorg vormt een belangrijk onderdeel van de palliatieve zorg, het is van groot belang in het verwerkingsproces van de naasten. Tijd en aandacht in het rouwproces na overlijden kunnen helpen om de moeilijke fase van verlies door te kunnen komen.

Het organiseren van een herdenkingsdienst vormt bij hospice Dôme een onderdeel van de nazorg. Twee keer per jaar worden de gasten, die in het voorafgaande half jaar zijn overleden, in deze bijeenkomst herdacht. Nabestaanden krijgen hiervoor een uitnodiging en veel van hen zijn hierbij aanwezig. De bijeenkomsten kunnen ook online bijgewoond worden.

De bijeenkomst wordt verzorgd door een aantal medewerkers van hospice Dôme. Momenten van stilte, het voorlezen van gedichten en het luisteren naar (live gespeelde) muziek wisselen elkaar af.

Het noemen van de namen van de overledenen, het aansteken van een kaars en plaatsen van een roos is ook voor de medewerkers altijd een moment waarop er extra stilgestaan wordt bij het bijzondere werk dat we mogen doen.

Aan het einde van de bijeenkomst branden er zo'n 50 kaarsen en staan er 50 witte rozen in de vazen. Deze staan symbool voor alle gasten die we hebben verzorgd en alle families die gedurende dagen of weken bij ons in huis kwamen.

Onze geestelijk verzorger opent de bijeenkomst met het aansteken van 7 gekleurde kaarsen. Bij het iedere kaars leest zij een tekst, passend bij de kleur van de kaars:

## De zwarte kaars

Vertelt ons van de dagen van verdriet en rouw; de momenten, waarin hun leven bepaald werd bij verlies, ziekte en dood; de momenten waarop zij de dagen beleefden als nachten.

## De paarse kaars

Vertelt ons van de momenten van hun leven, waarop zij te kort schoten; momenten waarop zij voelden dat ze de ander tekort deden; maar ook de momenten van onmacht: dat ze niet konden zijn, die ze graag wilden zijn.

## De groene kaars

Vertelt van de hoop en de verwachting die er in hun leven was: hun dromen, hun toekomst, de plannen die zij maakten.

## De rode kaars

Vertelt ons van de liefde in hun leven: de liefde die ze ontvangen hebben en de liefde die zij hebben kunnen doorgeven.

## De blauwe kaars

Vertelt van de trouw, die zij in hun leven ontvingen, van ouders, partners, mensen om hen heen; en vertelt ook van de trouw die zij voor anderen aan de dag legden.

## De gele kaars

Vertelt ons van de momenten, waarop het niet lukte om onbevangen met zichzelf en anderen om te gaan: gevoelens van boosheid, van afkeer, van woede; en vertelt ook van de keren dat zij gekwetst werden.

## De witte kaars

Vertelt ons van de vreugde, die ze in hun leven hebben gekend; de momenten waarop ze van het leven hebben kunnen genieten, de goede tijd: de lieve mensen om hen heen, de natuur, muziek, sport en vertelt van de momenten, dat ze zichzelf konden en durfden te zijn en tot hun recht konden komen.

Zo was het leven gekleurd: gekleurd door goede en door minder goede tijden, door hoop en teleurstelling, door tijden van verdriet en liefde.

## “Niet vergeten”

*Marinus van den Berg*

Ik denk niet soms nog aan je.  
Ik denk elke dag aan je.  
Ik mis je niet minder maar meer.  
Je bent er steeds langer niet.

Ik denk aan je als ik wakker word.  
Ik denk aan je als de kraan lekt.

Ik denk aan je als de koelkast leeg is.  
Ik denk aan je als de zon schijnt.  
Als ik zo graag met je wilde fietsen.  
Als ik zo graag met je buiten wilde zitten.

Ik denk aan je als ik wil vertellen:  
Van een kleinkind dat komt.  
Van onze zoon die gaat scheiden.  
Van de auto die verkocht is.

Ik denk aan je als iemand zomaar zegt:  
'Alles goed...?'  
Nooit meer is alles goed.  
Soms gaat het beter dan anders.  
De ene dag is mijn gemis zachter dan de andere.



## Hospice Dôme

Appelweg 49, 3818 NN Amersfoort  
(033) 460 19 60  
info@hospicedome.nl  
[www.hospicedome.nl](http://www.hospicedome.nl)

## Volg Hospice Dôme op social media

Wilt u op de hoogte blijven van het nieuws en activiteiten van Hospice Dôme? Volgt u ons dan op social media (Facebook/LinkedIn). Hier plaatsen we foto's, verhalen en nieuws rondom onze dienstverlening.